

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS MIDEKEN

Egész évre 1080 Lej

Fél évre 540 Lej

Negyed évre 270 Lej

Havonta 90 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Jakabffy Elemér lemondása

Irtá: Dr. Nagy Sándor.

Az aradi kerület magyarsága a lefolyt választásokon nagy lelkesedést és kitartást tanúsított, mivel nemes becsvágyát helyezte abba, hogy Jakabffy Elemér, ez a nemzeti viszonylatban is kiváló ember, a mi nevünkben kerüljön az ország parlamentjébe. A győzelmet kivívtuk, ámde az eredményt nem, mivel Jakabffy kénytelen volt mandátumáról leköszönni. Most tehát elismerésünknek társul szegődött a fájdalom, melyet lemondása a polgárság lelkében felidézett és nem volna helyes, ha hallgatással mellőznék a lehajolt sorsot, sokaknak valóságos elkeseredését a dolgok ilyen alakulata fölött. Mivel pedig az emberi elmének nagyszerű tulajdonsága, hogy mindennek az okát kutatja, sőt a természettudomány szeretné a legfőbb vég-okot is egyszer már meggyőzően megállapítani, nem elégedvén meg a Dubois Reymond-féle hírhedt „ignorabimus”-sal, továbbá, mivel emberi gyengeség, hogy a sors kedvezőtlen esélyeivel szemben vigaszul vagy magyarázatul bűnbakokat szeretünk felfedezni: szinte kötelességnek tűnik fel, hogy az aradiak előtt megvizsgáljuk, van-e olyan tényező, melyet a történetek miatt kárhoztatnunk kellene?

Hogy Jakabffy Elemér semmiben sem hibás, az nem lehet kétséges senki előtt. Ő elfogadta a jelöltséget, mert úgy kívánták, ment a pozícióba, ahová a párt érdekében elküldötték és lemondott, mivel úgy kellett tennie a paktum folytán, melynek megszegése politikai, sőt karakterbeli becstelenség lett volna. Értékes egyéniségét azért el nem veszítettük, mert továbbra is harcolni fog a kisebbségi jogokért azon a téren, melyen eddig dolgozott és az ősszel Genfben ő fogja képviselni és védeni érdekeinket a nemzetek tanácsa előtt.

De egy percig sem szabad engedni, hogy polgárainkban az a hit terjedjen el, mintha a fatális fordulatért a Magyar Párt vezetősége lenne a hibás. Arról már nem kell beszélni, hogy pártunk miért ment önálló listával a választásokba, mert az eieletti diskusszió a sok cikkezés megvitatása után már csak felesleges fecsegés volna és „quod multum, stultum”. Az bizonyos, hogy a Magyar Párt Jakabffy Elemért képviselőül őhajította s abban a hitben volt, hogy a szövetséges párt igényei megfelelően kielégíthetők lesznek. Nem akarom itt feszegetni az okokat, melyek a biztos kikötéseket megsemmisítették, de semmiféle politikai számítással nem lehetett előre látni bizonyos dolgokat, melyek bekövetkeztek, — ehhez már proféciai látókosság kellett volna, ámde tudjuk, hogy a régi jóvendő-mondók meghaltak, az újakra pedig már nincsen hitelük.

Nem kell nekünk aradiaknak amlatt sem keseregnünk, hogy képviselő nélkül maradtunk, mert akkor, amikorra a választási törvény szerint a pártok vezetősége jelöl és nem az egyes kerületek, vagyis, amikor tisztán elvek állanak egymással szemben és a képviselő valóban „országos” képviselő: bennünket minden képviselő képvisel és, akit Kolozsvárott megválasztottak, az épen úgy kolozsvári, mint aradi képviselő. Ha pedig valamelyik aradi polgárnak sérelme vagy jogos igénye van, bátran fordulhat bármelyik képviselőnkhez, ha úgy tetszik Beller Hanshoz, aki becsületos,

tehetséges, agilis fiatal ember és bizonyára készséggel fog minden aradi rendelkezésére állani.

Ezek a dolgok teljén ne aggasszanak bennünket, mi bizony ne hibáztassunk senkit, hanem inkább örvendezzünk a szerencsés és kedvező jelenségeken, melyek egyenes következményei ama férfias és független magatartásunknak, melyet a választásokon épen az önálló lista felállításával tanúsítottunk. Alig telt el néhány hét és íme Bethlen György elnökünknek sikerült Bratianu Ionel miniszterelnöktől és Angheliescu kultuszminisztertől ígéretet nyerni az államsegélyre nézve, amit 1922. óta a különböző kormányokkal való paktások idejében hiába kérünk. Ugyanez a miniszter Makka i püspök kérelmére megadta a kolozsvári ref. leány-lyceumnak a nyilvánossági jogot, kijelentvén, hogy elérkezett a kulturális kisebbségi igények kedvező kielégítésének ideje és meginvitálván a püspököt a ref. egyház sérelmeinek megvizsgálására és orvoslására. Duca belügyminiszter „szívélyes viszonyt” őhajt a kisebbségekkel és — last but not least — Tatarescu belügyi államtitkár az ősszel beterjeszti a kisebbségi probléma megoldását célzó törvényjavaslatot, a szerkesztésbe bevonván a kisebbség vezéreit is.

Íme mily biztató perspektíva áll előttünk és ezt köszönhetjük elsősorban Bethlen György hivatottságának és annak a nagy megbecsülésnek, mellyel a kormány iránta viseltetik, továbbá ez döntő bizonyíték arra, hogy a kormány nem sujtja sem megtorlással, sem haraggal önálló, jogos, alkotmányos szereplésünket. Ezek a tények erősítsenek meg minden magyart abban a gondolatban, hogy egysegesen álljunk vezetőségünk mögé, mert működésének csak így lehet sikere és lássuk be különösen azt, hogy egy kisebbségi párt, pláne existenciájának kezdetén, nem foglalkoz-

hatik osztály-érdekekkel, hanem csakis a faj egyetemes kérdéseivel, melyeknek keretébe okkal-móddal mindig belefér minden társadalmi osztály és foglalkozás istápolása. Gondolok e percben Kun Richárd figyelemreméltó cikkére, melyben a kereskedők tömörülését kívánja egy önálló pártba, mely képviselőket küldene a parlamentbe „az ipar és kereskedelem képviselőit”. Kun Richárd jó magyarsága és jóhiszeműsége vitán felül áll, de mit szólna ahhoz, ha a gazdaságok, ügyvédek, orvosok, mérnökök, tisztviselők hasonló mentalitással önálló pártokat alakítanának és mivel a társadalmi osztályok harca bellum omnium contra omnes, egy választáson azt az épületes látványt nyújtánók, hogy magyar kereskedők, magyar gazdaságok, magyar ügyvédek stb. állanak egymással szemben a román pártok gunyakaja és a külföld méltó megvetése mellett? Kun Richárd úgy gondolja, hogy az ő tervezett „pártalakítása nem jelent szakítást a Magyar Párttal”, pedig a gyakorlatban bizony úgy festene a dolog, ahogy fennebb vázoltam. A magyar kereskedők, úgy hiszem az egész országban, de különösen Aradon nagy hűséggel tartottak ki a magyar lista mellett, ami a par excellence kereskedői kerületben leadott szavazati számarányból kétségtelenül megállapítható. Kun Richárd a kiváló magyar ember ne akarja tehát kivezetni társait a Magyar Pártból, melyet, hisszük, és reméljük, ő sem fog cserbenhagyni. Tabéry Géza e szenális magyar író (őb mily fájdalmas egy ilyen nagy elmének politikai megtévelyedése), nemrégén egy gunyoros írásában a régi magyar történelemből idéz. Én is ideírom a török hódoltság idejéből Kara Musztafa bég levelét, melyet egy államférfihoz intézett eképen írván: „Légyen a magyar a cethal gyomrában, de egy helyen, s nem fogja semmi megemészthetni, de osszatok kétfelé, tegyék külön paradicsomba és el fog veszni.”

Maniu visszautasítja Bratianu közeledését.

A parasztpárt vezére kitart eredeti álláspontja mellett. — Madgearu és Stelian-Popescu incidense. — Biróság elé állítják Averescuék. — A kisebbségi iskolák államsegélye. — Kedden ér véget az ülészak.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) Nemesak politikai körökben, de az ország közvéleményében is élénk visszhangra talált a kormány ama felhívása a nemzeti-parasztpárthoz, hogy Maniu Gyula adjon kielégítő választ az emlékülésen tett súlyos kijelentésére vonatkozólag. Ezzel kapcsolatban a Dimineata közli Maniu Gyula — már abból az időből ismert — nyilatkozatát, amely szerint a párt semmi körülmények között nem hajlandó együttműködni a kormánnyal, amíg az az erőszak alapján áll. Maniu Gyula az akkor tett feltűnést keltő nyilatkozatát tegnap újból megismételte. Politikai körökben élénk várakozást keltett, hogy a kormánylapok útján és a szenátus ülésein tett felhívásokra milyen választ fog adni Maniu Gyula, ha emlékezetes kijelentéseit még az elmúlt napokban is továbbra is fenntartotta. A nemzeti-parasztpárt különben ma nyilatkozatot tett közé, amely szerint helyteleníti Stelian Popescu igazságügyminiszter azon eljárását, hogy rágalmozás címén eljárást kíván indit-

atni Virgil Madgearu nemzeti-parasztpárti képviselő ellen, aki a képviselő által tett kijelentéseibe rágalmozó tendenciát magyaráz. A nemzeti-parasztpárt közli, hogy a párt teljes eréllyel utasítja vissza azt az eljárást, amely egy köztisztviselőben álló politikussal szemben nyilvánult meg.

Belső harcok az Averescu-pártban.

A nemzeti-parasztpárt körül történt események egyébként ismét előtérbe tolták Averescu tábornok pártjának ügyét. Mint a Cuvantul értesült, a néppárt — minden ellenkező híresztelés dacára — a teljes felbomlás képét mutatja és Averescu minden erőlködése hiábavaló, mert a párttagok legnagyobb része nyiltan a szakadás mellett van. Különösen Petrovici frakciója követeli a teljes likvidálást, amit azzal segített elő, hogy visszautasította Averescu újabb tárgyalásra vonatkozó ajánlatát és bejelentette, hogy kilép a pártból. A Cuvantul úgy tudja, hogy Popovici híveivel a nemzeti parasztpártba lép át. Viszont Iorga sem nagyon

siettet a tárgyalásokat, és így a jelen pillanatban a helyzet, hogy a kormány minden jóindulata és ígérete, valamint Averescu minden ígérete dacára a néppárt széthullása elkerülhetetlen. A dolgokkal kapcsolatban különben egyes lapok annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy ezáltal is csak az ismétlődött meg, amit az Averescu-kormány alatt maguk a liberálisok idéztek elő, csak hogy most a nemzeti-parasztpárt áll a háttérben. Egy tehát kétségtelen: a kibontakozás kérdése most még inkább a messzi jövő méhében rejlik s igen kétséges, hogy ilyen állapotok mellett a politikai helyzet realizálása bárkinek is sikerülhetne.

A kamara elnökválasztása.

A kamara szombat délutáni ülésén különben sor került a kamara elnökének megválasztására is. Mint ismeretes, a választást nagy érdeklődés és harc előzte meg. Annál érdekesebb volt azonban, hogy maga a szavazás a lehető legnagyobb rendben folyt le és a szavazatok nyolcvan százaléka a kormány jelöltjére N. N. Saveanu volt miniszterre esett, aki megválasztása után nyomban elfoglalta az elnöki széket s miután megköszönte a személyével szemben megnyilvánult bizalmat, kijelentette, hogy tisztét igazságosan, de a szükséges esetekben eréllyel fogja betölteni. Kéri a képviselőket, hogy elsősorban mindenki maga is ügyeljen a rendre. Ezután Bratianu Vintila pénzügyminiszter előterjesztette a köztisztviselők fizetésemeléséről szóló javaslatot, amelynek letárgyalására a kamara kimondotta a sürgősséget.

A kamara felirati javaslata.

A kamara vasárnap délelőtti ülésén Madgearu válaszol Stelian Popescu igazságügyi miniszter szombati beszédére és igyekszik annak hatását gyengíteni.

A délutáni ülésen Saveanu elnök bejelenti Robert de Flers halálát, mire Victor Antonescu a liberális párt, Popovici Mihály pedig az ellenzék nevében ad kifejezést Románia igaz barátjának halála felett. Ezután felolvassa a felirati javaslatot, amely bejelenti, hogy a parlament megalakult és néhány törvényjavaslat megszavazását tűzte ki a jelen ülészak programjává. A gyűlés délután négy órakor véget ért.

A kamara délelőtti ülésén beterveztették a CFR. államtitkárságának megszüntetéséről és a CFR. autonómiájának helyreállításáról szóló törvényjavaslatot. Madgearu kijelenti, hogy az ellenzék nincs megelégedve a törvényjavaslattal és teljes autonómiát követel a CFR. részére. Dimitriu miniszter dicséri Madgearu objektivitását és ígéri, hogy az autonómiát később kiszélesítik. Ez a munka azonban több évig fog tartani és kéri ehhez az ellenzék támogatását. A javaslatot vita nélkül megszavazza a kamara, majd elfogadják Carofilidnak a földmivelésügyi miniszterium szervezetről szóló törvény hatályon kívül helyezését is. Ezután az 1926. évi költségvetési felesleg felosztásáról szóló törvény megváltoztatására kerül a sor. Dr. Willer József kéri a kisebbségi iskolák támogatását. Hans Roth a németek nevében csatlakozik Willer dr. kéréséhez. Bratianu Vintila kifejti, hogy a kisebbségi iskolák a román állam részére dísz jelentenek, de nem kell elfelejteni, hogy a román iskolák helyzete is tragikus. A javasolt összeg különben még nem végleges, mert csak könyvelési formának tekinthető, miután az előző kormány alatt bizonyos összegeket törvényes felhatalmazás nélkül fizettek ki. Az állam még másfél évig fogja érezni az Averescu-kormány pazarlásának következményeit s ezért a költségvetési feleslegből másfél évig semmit sem lehet folyósítani, sohasem szabad elfelejteni — mondja a pénzügyminiszter — a június 5-re virradó éjszaka ka andjait. Mihalache kérdezi a pénzügyminisztert hogy ezek után nem volna-e helyes az Averescu-kormány felelősségére vonása. Popovici Mihály megjegyzi, hogy rövid pénzügyminisztersége alatt vizsgáló bizottságot küldött ki, amelynek most kellett volna beterveznie jelentését. Bratianu Vintila örömmel veszi tudomásul Mihalache kijelentését. Az ügyet a legfőbb számvevőszék elé terjesztik, azonban az igazságszolgáltatásé lesz az utolsó szó.

A délutáni ülésen megszavaznak néhány kisebb törvényjavaslatot, majd a kamara bizottságait választják meg, mire az ülés véget ér.

A szenátus ülésén Lapedatu pénzügyminiszter benyújtja a kamara által megszavazott javaslatokat. Nicolaescu elnök felolvassa Maria királyné köszönő levelét a szenátus rész-

vétnyilvánításáért, majd elparentálja Robert de Flers-t. A kormány nevében Dimitriu miniszter csatlakozik az elnök szavaihoz. Dr. Boila Romulus kéri az ostromállapotra vonatkozó akták bemutatását. Végül a szenátus vita nélkül megszavazza a benyújtott javaslatokat. A parlament üléseit kedden fejezik be.

Kiskereskedők gyűlése Aradon.

Hogyan kell vezetni a főnaplót. Érdekes vita a magánkiadások igazolásáról

Az aradi fűszerkiskereskedők egyesülete vasárnap délelőtt fél 11 órakor a kereskedelmi és iparkamara gyűléstermében nagyarányú értekezletet tartott, amelynek az volt a célja, hogy vitatás keretében felvilágosítsák a kereskedőket és iparosokat a törvénynek a könyvvitelre és bélyegilletékre vonatkozó részéről. Nagy érdeklődés kísérte Arad kereskedői részéről ezt az értekezletet, hogy eloszlassa azokat a kételyeket és bizonytalanságokat, amik már huzamosabb idő óta gátolták a kiskereskedőket abban, hogy az új rendelkezéseket helyesen, a törvény intenciói szerint vezessék be üzletükben. Liszka Pál elnök román és magyar nyelven nyitotta meg az értekezletet és meleg szavakkal üdvözölte Nasta Viktort, aki mint a kereskedelmi kamara kormánybiztosa jelent meg. Ezután felkérte dr. Trailescu Jon iparkamarai titkárt a törvény szakszerű ismertetésére. Dr. Trailescu részletesen ismertette a rendelkezések minden pontját és alapos jogász tudásával a kérdés minden oldalát megvilágította. A nagy figyelemmel hallgatott előadásának lényege az volt, hogy minden kereskedő és iparos köteles főnaplót, leltárkönyvet vezetni. Az értekezlet úgy állapodott meg, hogy egységesen augusztus 1-től kezd meg a tételek beve-

zetését, de azt néhány napig, amíg a főnaplók a nyomdából kikerülnek, följegyzés formájában eszközöl s néhány nap múlva vezetni majd be a közben lebélyegzett főnaplóba. Trailescu dr. szerint a pénzügyi hatóságok semmi akadályt sem fognak gördíteni a néhány nappal későbbben történő lebélyegzés elé.

A vitát legjobban az a pont váltotta ki, mely szerint minden üzlettulajdonos az összes magánkiadásait is köteles bevezetni és azokat számlákkal, írásos bizonyítékokkal alátámasztani. Ennek az eljárásnak, amely meglehetősen ellenszenvet váltott ki a jelenlevők közül, tulajdonképpen a jövő évi adókimutatásnál lesz hatása és annak idején valószínűleg akceptálják is a multhatatlan és szükséges kiadások szempontjából. Több kereskedő hozzászólása után dr. Vadasz Armand tartott nagyszabású beszédet, párhuzamot vonva az itteni és a külföldi adórendszerek között s követelte, hogy a pénzügyi hatóságok is éppolyan pontossággal és körültekintéssel vigyék keresztül rendelkezéseiket, mint amilyen legaprólékosabb pontosságot követelnek a kereskedőktől.

Az ülés végén bemutatták a főnapló mintáját és közölték a jelenlevőkkel, hogy a könyv néhány nap múlva az iparkamara 7. számu szobájában beszerezhető.

Aradi egyetemi tanár könyve Erdélyről.

Petranu Coriolan dr. német nyelvű könyvben tárja fel a külföld tudósai előtt Erdély híres műemlékeit. — A legrégibb fatemplom Aradmegyében van.

(Arad, augusztus 1.) Érdekes és tudományos szempontból igen nagyértékű könyv hagyta el most a sajtót. Szerzője dr. Petranu Coriolan, az aradi származású, cluji (kolozsvári) tudós fiatal egyetemi tanár, akinek már vagy nyolc könyve jelent meg román, német és francia nyelven és akinek egyik mostanában történt nagyértékű tudományos felfedezése — a remetei templom régi freskói, amiről annak idején beszámoltunk — nagy feltűnést keltett az egész tudományos világban. A kitűnő professzor legújabb művét német nyelven írta meg, mert hiszen azt nem is annyira a hazai publikumnak, hanem a külföld tudományos világának szánta. A könyv címe magyarul: „Az erdélyi románok műemlékei”. Az izléeses kiállítású és dus illusztrációjú könyv, amely 8 évi nehéz munka eredménye, voltaképpen azért íródott meg, mivel az erdélyi románság művészete teljesen ismeretlen a külföldön és dr. Petranu teljesen elérte a kitűzött célt, mert ezzel a könyvvel egyedülálló szintézist, áttekinthető képet adott az erdélyi románság művészetéről a külföldi tudósok kezébe. Megállapítható, hogy Erdély műemlékeiről ilyen könyv még nem jelent meg. Eddig a magyar, román és szász tudósok különböző folyóiratokban cikkeztek egyes dolgokról, de egész Erdélyt egy sem ismerte ezek közül, mivel még az egymás műveit sem olvasták el. Dr. Petranu professzor áttanulmányozta évek során az összes megjelent írásokat és ezt az óriási adathalmazt kiegészítve saját kutatásaival, írta meg a modern műtörténet szemüvegén át nézve a dolgokat, új könyvét. Nagy hasznára volt neki a magyar és német tudósok idevágó cikkei. A könyv megállapítja, hogy az erdélyi románok műemlékei kő- és téglatemplomokból, freskókból, képekből és iparművészeti tárgyakból állanak, amik a XII—XIX. századból valók. Kideríti a könyv, hogy a legrégibb román templom a demususi, a XII. századból való, a legrégibb fatemplom Aradmegyében van, a XVII. századból, a legrégibb festmény alkotási ideje pedig 1409.

Stílus tekintetében — fejti ki a szerző — három válfajt lehet megkülönböztetni. A bi-

zancit, az amalgám (kevert) stílust és a nyugati. Az erdélyi szászoknak és magyaroknak nincsenek bizánci stíli műemlékeik, de nincsenek fatemplomaik se. A regábelli műemlékek pedig tiszta bizánci stílusúak, igen kevés nyugati hatással. Az erdélyi románok műemlékein a bizánci stílus mellett érezhető a nyugati hatás, ami annyit jelent, hogy a régi felfogástól eltérően, a bizánci stílus itt, Erdélyben és főleg Aradvidéken érte el terjeszkedési határát és vegyült össze a nyugatról jövő stílussal. Ez azonban azt is jelenti, hogy az erdélyi románok műemlékei külön fejezetet jelentenek a románok műtörténetében és lényegesen különböznek a magyar és szász műemlékektől. Megállapítja még a kitűnő tudós azt is művében, hogy a románok a nyugati motívumokat főleg a szászoktól vették át.

Az erdélyi román műemlékek művészeti értékét a magyar tudósok is igen nagyra tartották. Schulz német tudós pedig úgy nyilatkozik, hogy azok érték tekintetében felülmulják a svájci, norvég és finn műemlékeket. Dr. Petranu Coriolan könyvét a tudományos világ nagy elismeréssel fogadta és a szakkritika több helyütt máris nagy dicsérrel emlékezett meg róla.

— Elrabolt ékszerek titokzatos históriája. Iasiból jelentik: Még karácsony hetében történt, hogy ismeretlen tettesek kirabolták Lázár József erdélyi származású lasi-ékszerezés üzletét, ahonnan több millió lej értékű ékszereket vittek el. A rejtélyes rablási ügyben megindított rendőri nyomozás azonban teljesen eredménytelen maradt, míg a mai napon érdekes fordulat állott be az ügyben. Lázár ugyanis ma egy névtelen levelet kapott, amelyben ismeretlen jóakarója közölte, hogy elrabolt ékszerei egy chisinaul dúsgazdag ember birtokában vannak. Lázár a levélről nyomban értesítette a rendőrséget, ahonnan két tisztviselővel autón Chisinauba ment át. A feltett helyen tartott házkutatás azonban nem járt eredménnyel, mindazonáltal a rendőrség az újabb nyomon tovább folytatja a vizsgálatot.

Uj Habsburg-restauráció Ausztriában.

Habsburg Ottóból királyt, Róbertből császárt akarnak csinálni a kibékült osztrák és német monarchisták. — Az új csonka Ausztria-Magyarország mint a német államszövetség tagja.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) A baloldali sajtó néhány nap óta a Habsburgok egy új restaurációs tervéről cikkezik. Állítólag jó helyről nyert értesülések szerint Zita excsászárnő Lichtenstein Alajos herceg közvetítésével megegyezést létesített Ruprecht volt bajor trónörökösrel és ennek a megegyezésnek az eredménye az, hogy a fiatal Habsburg Ottót, mint IV. Károly legidősebb fiát néhány hónap múlva Luxemburgba vitték és ott a bencések kolostorában részesül oktatásban. Az új tanterv éles ellentétben áll a régi lequeitől oktatással, amely Ottót a magyar trónra készítette elő. Luxemburgban a magyar szellemű oktatás teljesen háttérbe szorult és a bencés papok a kösúlyt a német és cseh oktatásra helyezik. Az osztrák és német monarchisták paktuma szerint Magyarország és a jelenlegi Ausztria egy része államszövetséget alkotnának és Ottó ennek a kettős monarchiának trónjára kerülne. Salzburg és Tirol viszont Bajorországhoz csatlakoznának, amelynek trónjára Ruprecht volt trónörökös tart igényt. Ugy Bajorország, mint az új osztrák-magyar államszövetség tagjai lennének a német császárságnak, amelynek uralkodójául viszont Róbertet, néhai IV. Károly

másodszülött fiát szemelték ki, aki ebben az esetben áttérne a protestáns vallásra. A német és osztrák legitimisták, akik ebben a tervben megegyeztek, azt hiszik, hogy Franciaország csupán a Hohenzollernnek visszatérését ellenzi, azonban egy német Habsburg-császárság ellen nem fog kifogásokat emelni.

Az új terv legbüzzőbb istápolója állítólag a magas klérus. Fribourg svájci városkában állítólag már hetek óta tárgyalások folynak előkelő francia főurakkal és ezekben a tárgyalásokban többek között részt vesz Huyn gróf, az utolsó osztrák prágai érsek is, valamint Netzhammer volt bucuresti-i érsek, akit a Vatikán az összeomlás után hívott vissza a román fővárosból, mivel Netzhammer a német megszállás alatt igen barátságos összeköttetést tartott fenn Mackensen tábornaggal és politikailag annyira exponálta magát, hogy helyzete Bucurestiben tarthatatlanná vált.

Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztősége kötelességének tartja ezeknek a híreknek regisztrálását anélkül, hogy módjában lenne azok valódiságáról minden kétséget kizáróan meggyőződést szereznie.

Nyaraló aradi gyerekek közt Soborsinban

Az aradi Vörös Kereszt egyesület nemes akciója. — Botis Tivadarné fáradhatatlan munkája. — Georgescu prefektus ígérete. — A nyaralóotthon felszentelése. — Népiünnepély, amely újabb erőteljes lépéssel vitte előre a minden elismerésre méltó akciót.

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) Amikor autónk vasárnap délelőtt 11 óra tájban befutott a savarsini (soborsini) park bejáratához, a parkban elhelyezett katonazenekeg győzelmi indulóba kezdett. Mint később kiderült, az induló nem nekünk szólt, azonban az első perc kellemes impressziója már maradandó volt. Az egybegyűlt közönség Georgescu János aradmegyei prefektust várta és az autónkat az övével tévesztették össze. Dr. Botis Tivadarné, a Vörös Kereszt egyesület agilis elnöknője fogad bennünket és elmondja a készülő ünnepély előzményeit:

— Akciónk célja az, hogy szegény, beteg gyermekek ingyenesen nyaralhassanak itt, a jó levegőn, ahol néhány hét alatt újra egészségesek lesznek. Hosszas gyűjtés és fáradozás után megvettük Ürményiektől a park egy részét és most pedig 100.000 lejes költséggel fából lakóházat készítettünk a gyermekek részére. Ennek a felszentelése van ma és ennek a javára rendezünk délután a parkban népiünnepélyt.

A nyaraló-otthon ünnepélyes felszentelése.

E magyarázat azonban hamarosan félbeszakad, megérkezik két autó a katonazenekeg indulójának hangjai között. Ezuttal eltalálták: a prefektus érkezett meg felesége és előkelő társaság kíséretében. S egymásután szállnak ki az ujonnan érkezett három autóból Georgescu Jánosné, Laugier Henry ezredesné, báró Pop Aurel, Plesa Györgyné, Borelné, Marculescu Athanazné, Georgescu János prefektus, Laugier Henry ezredes, Marculescu Athanaz ügyvéd, Pohrib csendőrkapitány, Vortean főhadnagy. Az üdvözlések után megadják a jelt, a festői öltözetekben összegyűlt parasztleányok és legények a ház körül csoportosulnak és két díszes ornátusba öltözött lelkész lép a ház előtti kis asztalon — égő gyertyák között — elhelyezett kereszthez. Ognean és Elemesiu savarsini görög keleti lelkészek végezték a felszentelést, amely közben a savarsini férfikórus énekelt Pacurariu János vezetésével. A felszentelési ünnep keretében Ognean lelkész beszédet tart és kijelenti, hogy ez a felszentelési ünnepség 34 éves papi pályájának

legszebb pillanatai közé tartozik, mert a jövő generációját igyekeznek megmenteni a betegségek től a jótékony kezek.

Utána Georgescu János prefektus méltatja azt a nagy munkát, amelyet Botis dr.-né kifejtett a gyermekkolónia létrejötté érdekében és a maga részéről megígéri, hogy a megye is segédkezik nyújt ennek a szép intézménynek a fejlesztéséhez. Botis dr.-né meghatva mondott köszönetet a prefektus méltatásáért. A társaság ezután a parkba széledt el, hogy az ebéd előtt élvezhessék a festői környéket. Közben felhasználjuk az időt és megtekintjük az ujonnan felszentelt épületet.

Boldog gyermekek derűs csapatában.

Tiszta, levegős nagy terem, amelyben tiszta kicsiny ágyak vannak sorjában elhelyezve. Az ágyon levő fehérnemű az aradi textilgyár ajándéka. Utána az ugyanolyan tisztasággal és egyszerűséggel berendezett étkezőt tekintjük meg, majd az udvaron hancurozó, piros-pozsgásarcu gyermekekre tekintünk. Botis dr.-né észreveszi a pillantást és büszkeséggel mondja:

— Nézzé milyen szép pirosak és amikor idejöttek halvány, beteges színűk volt. Azóta mindegyik 3—6 kilót hízott és ezek a kilók a mi legnagyobb büszkeségeink. A gyermekek naponta ötször étkeznek, egészségesen élnek és folyton ezt a jó levegőt élvezik. A kolónia vezetője Pigli Traian igazgató-tanító pedig vigyáz arra, hogy a kis kolóniában rend legyen. *De van is itt rend, szépen egymás mellett játszanak a gyermekek, nemzetségi és vallási különbség nélkül, mert ezt a különbséget itt nem ismerjük és nem is akarjuk ismerni.* Itt mindenki egyforma gyermek, akit vissza akarunk egészségesen adni az életnek.

Szanatórium épül Savarsinban (Soborsinban.)

Ezután a jövő tervekről beszél, amelyekről már Georgescu János prefektusnak is említést tett és amelyekre vonatkozólag a prefektus teljes támogatását ígerte.

— Most nemsokára majd megkezdjük a másik nagyszabású munkánkat, sanatóriumot akarunk építeni és jövőre már nemsoká iskolásgyermeket, hanem a lelenceket és a

gyermekkorház betegeit is kihozzuk. Remélem ebben a munkában is támogatásra találom. Eddig a savarsini és az aradi közönség nagyon nemesen viselkedett és mindenkinek hála vagyok ezért, a szegény gyermekek nevében. Neuman báróék 18 mázsa lisztet adtak, Angel István dr. polgármester 20.000 lejt és azonkívül igen sokat kaptunk Mocioni Ioneltől, aki meg is látogatta a kolóniát, az Andrényi-cégtől, gróf Hunyady Károlytól és még sokaktól.

Ünnepi ebéd a parkban.

A beszélgetést újból megszakítják, ebédre hívnak bennünket. Az árnyat nyújtó fák alatt terítették fel az ünnepi bankettre, amelynek folyamán dr. Botisnéra és Georgescu prefektusra hangzott felköszöntő. A nagyszerű ebéd után ünnepélyes aktushoz hívták a résztvevőket: a Savarsinban állomásozó katonaság és csendőrség tette le az esküt a parkban Mihály királyra. Az esküt Ognean lelkész vette ki a katonáktól. Közben egyre gyűltek az emberek, a park megtelt festői ruhájú, szép parasztleányokkal és csinos legényekkel, akik a zene mellett nemzeti táncokat táncoltak.

A nyaraló gyermekek névsora.

Nemsokára megkezdődött a műkedvelői előadás, amelynek szereplői a nyaraló gyermekek voltak. Énekek, táncok és szavalatok gyönyörködtették a közönséget, amely zugó tapssal üdvözölte a kis szereplőket. Közben megkapjuk a nyaraló és egyben szereplő gyermekek névsorát: Boletis Cornel, Fair Aurel, Marcea Vasil, Muresan György, Matein Cornel, Cristea György, Bode István, Florea Septimiu, Popa Todor, Valaczky Ernő, Coma Victor, Racanari Miklós, Baita Miklós, Baata Miklós, Baata Lázár, Borna György, Badea Sava, Sator Péter, Petrovski Dezső, Momonos Mátyás, Padina Iván, Papp Dénes, Popa János, Kovács Gusztli, Szabó István, Pigli Virgil, Tóth István, Oprea Péter, Kovács Imre, Várkonyi Gyula, Várkonyi Jenő, Spiegl Károly, Sinder József, Szooa Zoltán, Tóth Lajos, Renberg Sándor, Josif György, Kovács Sándor, Hartmann Péter, Hartmann Antal, Patas Mihály, Nini György, Kramer Lajos, Horváth Sándor, Bogdán Péter, Ponta Romul, Ponta István, Chepetean János, Chepetean Ilie, Puta Traian, Cioban Aurel, Isgirlan Traian, Ordodi János, a leányok közül Dulcu Florea, Chesnoiu Erica, David Flore, Rosca Lucretia és Coterlet Eugenia.

A jól sikerült népiünnepély.

Előadás után népiünnepély kezdődik tombolával, szépségversennyel és a szokásos népiünnepélyi szórakozásokkal. A munkában ifj. Ürményiné, Ürményi Pál, dr. Botis Emil és Botis Virgil vették ki részüket az ügybuzgó savarsini hölgyekkel Mayer Béláné, Fein Oszkárné, Prohászka Anna, Mayer Ella, Podorné és többekkel együtt. Este hét óráig, míg elindultunk már 40.000 lej körül gyűlt a kasszába és a nemes célért dolgozó hölgyek büszkén konstataáltak, hogy fáradozásuknak meg volt az eredménye. Mielőtt azonban elindulnánk, odaintjük az egyik nyaraló fiút, a hét esztendőes Coma Vikit, egy volt orosz hadifogoly és egy szibériai asszonyka gyermekét és megkérdezzük:

— Hogy érzed magad fiam? — A fiu szemében hálás láng lobban fel, amikor válaszol: — Nagyon jól, kérem szépen. Itt mindenki és minden olyan jó hozzám. Jó lenne egészen itt maradni. — És szereted a Botis nénit? — A kislíru arca ragyogó lesz, szeme csillog a válasza helyett odaszalad dr. Botisnéhoz, átéli térdét, a ruháját és csókolja. Hangtalan, de mindent elmondó válasz volt. És amikor Botis dr.-né könnyel szemében lehajol, hogy megcsókolja a kis Coma Vikit piros arcát, azt érezzük, hogy Botis dr.-né megtalálta a legszebb jutalmat a maga sok-sok fáradozásáért.

Marosi Rudolf.

Ma
és minden este:

3 OVERBURY

amerikai csoda-táncosok elsőrangú műsor keretében
vendégszerepelnek

a Marosparti mozgó büfféjében

Meghalt

Arad megye uri cigányprimása.

A volt főhadnagy szomorú tragédiája. — Kihullott a vonó a kisjenői uriprimás kezéből.

(Arad, augusztus 1.) Érdekes multu és az egész Arad megyében jól ismert ember hunyt el tegnap Kisjenőn. Nemesányi Gyula uriprimás az elköltözött, akinek romantikus pályafutása érdemessé teszi ezt a halálesetet arra, hogy bővebben foglalkozzunk vele. Nemesányi Gyula — egyszer már írtunk is róla — ugyanis nem volt cigány, hanem nagyon jó családból származott és a háboru alatt főhadnagy volt. Amikor véget ért a háboru, Nemesányinak is le kellett vetnie a fényes tiszti uniformist és mint olyan sokan mások, ő is igyekezett polgári foglalkozást keresni magának.

Jól tudott hegedülni és volt benne valami romantikus hajlam is és így felcsapott cigányprimásnak. Salontán kezdte meg pályafutását és erre nemcsak az existenciakeresés vitte, hanem a szerelem is. Beleszeretett egy salontai cigányzenész gyönyörű leányába, aki elvált asszony volt. Az egykori tiszti Hükép olyan foglalkozást választott, amely közelebb hozta szerelméhez. Egy ideig még Salontán muzsikált az uriprimás, kit mindenki szeretett, aztán eljött Kisjenőre, Arad megyébe, hol az uri társaságnak kedvenc muzikusává vált: Kisjenőn érte utól a kéréhetetlen halál Nemesányi Gyula volt főhadnagyt és uriprimást. Az éjszaka megölte a fiatal, harmincöt éves embert. A korai tragikus halálnak — hír szerint — alkoholmérgezés az oka és ezzel befejeződött egy romantikus, szomorú regény, amit a háboru indított meg s amely oly váratlanul tört derékba. Nemesányi Gyulát, a tragikus sorsu fiatal, gavallér-primást egész Arad megye őszinte, meleg részvéte kísérte ma utolsó útjára.

Tömegtüzek Galatiban.

Állandó tűzveszedelem fenyegeti a dunai kikötővárost. — Órlási és Husiban.

(Az Aradi Közlöny galati tudósítójának távirata.) Galatiban, a kies dunamenti kikötővárosban, rejtélyes módon, ugyszólván napról-napra fordulnak elő nagyobb tüzesetek. Nem mulik el hét anélkül, hogy egyik-másik gyárépület, raktár, vagy üzlethelyiség váratlanul ki ne gyulladna. Az elmúlt héten három tüzesetről is számoltunk be, míg mai jelentés szerint az elmúlt ójszaka folyamán a galati csendőrlaktanya épületében pusztított a vörös kakas. A tűz állítólag egy katonai vigyázatlanságából keletkezett. Azonban alig, hogy a tüzoltók elvégezték munkájukat és eloltották a laktanya tetőzetén keletkezett tüzet, újabb tüz kitéréséhez hívták őket. A laktanyától néhány lépésre ugyanis váratlanul lángnyelvek csaptak fel Gruia kereskedő raktárépületének tetőzetén. A lángok szokatlan gyorsasággal terjedtek s mire a tüzoltók — hét perc multán — odaértek, az egész épület lángokban állott. Valószínűnek tartják, hogy ez esetben is gyújtogatás történt, mert a füstből petróleumszag szivárgott ki. Az épület ennek következtében, a tüzoltóság minden igyekezete dacára, teljesen elhamvadt. A kár meghaladja a hatmillió lejt. A hatóságok mindkét tüzeset ügyében a legszigorubb vizsgálatot indították meg.

Husiból jelentik: A város centrumában ma hajnalban négy órakor órlási tüz ütött ki, amely csakhamar lángba borította a Ghica Voda-uccát. Délután egy órára leégett 15 ház, telve üzletekkel. A hatóságok Vaslui és Iasi tüzoltóságait hívták segítségül, mert az egész város veszedelemben forgott. Mohor Romulus kereskedőt, akinek az üzletében keletkezett a tüz, letartóztatták.

Válaszol az aradi törvényszék főelnöke

Barbura Sever dr. nyilatkozik az aradi adófelebbezéseken történt incidensekről, s helyes megvilágításban állítja be az aradi pénzügyigazgató nyílt levelét.

(Arad, augusztus 1.) Az adófelebbezési tárgyalások során keletkezett és már részletesen közölt incidens ügyében tegnap közöltük A. G. Nicolescu pénzügyi adminisztrátor nyilatkozatát, amelyben az ellene emelt kifogásokat cáfolni igyekezett s egyben kérdéseket tett fel Barbura Sever dr. törvényszéki főelnöknek, aki most ezekre a kérdésekre megadja a kellő választ. A törvényszéki főelnök nyilatkozatát teljes terjedelmében itt közöljük:

— A pénzügyigazgató ur válaszában beismeri, hogy a bírósági tagon kívül a másik két tagnak is bírói minősége van és így azzal a további megjegyzésével, hogy azok egyike annak dacára sem veszi el kiküldetésének speciális jellegét, ha mindjárt ellentétes érdeküket is hivatott képviselni, elárulja elfogultságát és azt, hogy kizárólag a kincstár érdekeit védi. Ez szerintem nagyon furcsa bírói jelleg, különösen akkor, amikor a pénzügyigazgató az adózók kiküldöttjétől esküjével ellentétben megkívánja, hogy a kincstár érdekei ellen ne cselekedjék. A helyes álláspont tehát szerintem egyedül csak az marad, hogy mindhárom tag a törvény szigorú és elfogulatlan alkalmazására hivatott, ami kizárt dolog a pénzügyigazgató véleménye szerint, hiszen ő többlet törődik a kincstár, mint az adózó érdekeivel.

— Véleményem szerint a kincstár érdekeit kizárólag csak az erre külön kirendelt kincstári főtisztviselő hivatott. S ha minden így van helyesen és jogosan, a bizottsági tagoknak nincs joguk kifogásolni és elintézni csakis azokat a kifogásokat és indokokat, amelyeket az adózó, vagy a kincstár külön képviselője mint ellenfelek hoznak fel és vitatnak meg a felebbezési kérelmek határain belül. Nem helytálló a pénzügyigazgató ur ama felfogása sem, amit pedig többször is hangoztatott, hogy a felebbezési bizottság ui adókievetést eszközölhet és nem helyes az a kísérlete sem, amellyel a kincstár által nem felebbezett adóteleteket megváltoztatni igyekezett, ami flagrns ellentétben van azzal a felfogásával, — ami a törvény szerint helyes is — hogy az adózó más indokokra nem hivatkozhatik, mint a felebbezésben történtekre.

— Minthogy pedig — mint fentebb is említettem — a bizottsági tagoknak bírói minőségük van, nem törvényes dolog kifogásolni és kétségbe vonni a perrendtartás 317. szakaszában foglaltak szerint készült, az ellenkező bizonyítások bizonyítékát szolgáló okiratokat, vagy azokat figyelmen kívül hagyni, már csak azért sem, mert az adótörvény a felebbezésnek csak okiratokkal való bizonyítását engedi meg. Az adott esetben különösen arátalan a pénzügyigazgató álláspontja, mert honnan tudta, hogy az illető nyilatkozatokat nem a bérlok, hanem másvalaki írta, mert hiszen az aláírás és a nyilatkozat másának azonossága inkább arra vall, hogy maga a bérlok írta a nyilatkozat szövegét is, nem pedig fordítva. Ami pedig az 1914. évi adóvallomási ívet illeti, — dacára, hogy ez közokiratot képez — figyelembe nem venni, a legképtelenebb felfogás, mert neveltséges az indoklás, hogy az akkori háztulajdonos nem a tényleges bért jelentette be. Hiszen akkor nem is kaphatott volna nagyobb lakbért, mert a kivételes bérleti törvények nem a valóságban fizetett bérek alapján állapították meg az új bérjövédelmet, hanem az előző adóvallomási ívek szerint, vagyis akkor miért fizetne a háztulajdonos több jövédelmet után, mint amennyit tényleg élvezett. Az adott esetben annál alaptalanabb volt a kifogása, mert a lakók tulnyomó része azonos volt az 1914. évi bérlőkkel.

— Ugyanez áll a második esetben is, ahol a nyilatkozatot sajátkezüleg írták és aláírással látták el a bérlok, akik társadalmilag tekintélyesebb egyének voltak. Erre vonatkozólag viszont a pénzügyigazgató ur azt jegyzi meg, hogy ő nem bántó módon kérdezte tőlem az okiratok bizonyító erejét. Hát én csak azt jegyzem meg, hogy ez bizony nem felel meg a valóságnak, mert a pénzügyigazgató ur éppen a konkrét esetben — tájékoztatásá-

gában — azt gondolta, hogy most megfogott, mert én olyan okiratot is bizonyító erejűnek találok, amelyek két tanu aláírásával nem bírnak, azonban ezzel a kísérletével póruljárt, mert a perrendtartás szerint a sajátkezüleg írott okiratok tanuzás nélkül is bizonyító erővel bírnak.

— Hogy a közönség mit fog himni ezekről az incidensekről, engem nem érdekel s ha az igazgató ur el akarta kerülni az incidens nyilvánosságra hozását, jött volna hozzám és tisztázta volna az esetleges félreértést és minden köztünk maradt volna. Hogy pedig én milyen nyilatkozatot tettem róla, két esetben is, kár volt nyilvánosságra hozni, mert ha mondtam is azt, amit állít, legyen nyugodt, hogy nem az ő érdekében mondtam. Hogy miért nem hagytam ott régebben a tárgyalásokat, erre csak azt jegyzem meg, hogy ez nem az ő, hanem az adózók közönség érdekében történt, akik most is szívesebben látnának továbbra is a bizottság élén. De most már tovább nem folytatom a vitát, mert részemről végleg tisztázottnak látom a dolgokat s ezért a magam részéről további polemikiában nem is veszek részt. Dr. Barbura Sever, az aradi törvényszék főelnöke.

Huszonhét autobuszt

vásárol Aradváros vezetősége.

Az autobuszkozlekedés tiszta jövédelméből négy év alatt felépítik Aradon a villamosvasúti hálózatot.

(Arad, augusztus 1.) Aradváros vezetősége augusztus 5-ikére, péntek délutánra tanácsülést hívott egybe, amelynek rendkívül érdekes tárgysorozata lesz. A programponctok között szerepel ugyanis a közlekedés kérdésének immáron véglegesnek gondolt megoldása, amelyre vonatkozólag — mint megírtuk — egészen megváltozott a város állásfoglalása, mert az akkoriban kimondott magánkezelés helyett teljes egészében a városi kezelés mellett foglalt állást.

A permanens bizottság mai ülésén már foglalkozott is a tanácsülés programjával, amelyet a következőkben állapított meg: 1. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. A közlekedés kérdésének megoldása. 3. Dieselpótmotor vásárlása. 4. Interpellációk és javaslatok. A tárgysorozat legérdekesebb pontja a közlekedés kérdése, amelyre vonatkozólag a mai bizottsági ülésen Muresan János városi főmérnök olvasta fel Angel István dr. polgármester előterjesztését. A polgármester hivatkozott arra, hogy a legfelsőbb közigazgatási bizottság és a belügyminisztérium véleménye szerint az aradi közlekedés kérdését saját kezében és nem koncessziós alapon kell megoldani. Miután a néhány hónappal ezelőtt vásárolt két autobusz üzembhelyezése minden kétséget kizáróan bebizonyította a rentabilitást, javasolja, hogy Aradváros ennek alapján autobuszokkal bonyolítsa le a személy- és teherforgalmat. Erre a célra egyelőre 27 autobusz szükséges, amit nyilvános árlejtésen vásárol a város. Az autobuszok előnyös beszerzése bizonyos, hiszen a város kezében már van is ajánlat a Mondial-cégtől 27 autobusz szállítására. A cég bankgaranciát kér az autobuszok árára és azoknak kifizetését a város által meghatározandó részletekben kéri. Így nem kell azokat egyszerre kifizetni. Az autobuszforgalom Gájtól az ujaradi község-házáig haladna és ennek tiszta nyereségéből, legkésőbb négy éven belül, felépítik az aradi villamost. Annak az első szakasza a vasútállomás—Avram Iancu-tér lenne, majd a pályaeépítést fokozatosan kiterjesztik a Neumangyártól az ujaradi állomásig. A permanens bizottság egyhanguan elfogadta a tervezetet és elhatározta, hogy javaslatot tesz a tanácsnak, mondja ki a sürgősséget az autobuszárlejtésre. Utána elfogadták a vízművek részére egy pótdieselmotor vásárlásáról szóló javaslatot, amelyre a vízszolgáltatás zavartalansága érdekében van szüksége az aradi gépüzemeknek.

H I R E K.

Az aradi adóügyi jegyző kálváriája.

Boneu Vazul volt aradi prefektus annak idején személyi okokból kifolyólag elbocsátotta állásából Teleki Simon aradulnoui adóügyi jegyzőt. A jegyző megtámadta a végzést a timisoarai táblánál, amely elrendelte a visszahelyezését. Az ítélet után Boneu Vazul fegyelmi eljárást rendelt el Teleki ellen, akit megakadályozott abban, hogy a fegyelmi bizottság előtt védje magát. A bizottság rendelkezési állományba is helyezte a jegyzőt, aki a napokban kérvényt nyújtott be a fegyelmi bizottsághoz s újrafelvételt kért. Georgescu János prefektus maga is pártolta a kérelmet, hogy a jegyzőn esett igazságtalanságot orvosolja. A fegyelmi bizottság elrendelte az újrafelvételt és a napokban tartják meg ezt az érdekes tárgyalást, amelynek eredményeként előreláthatólag visszahelyezik Teleki Simont állásába.

— **Pacha Agoston püspök hazaérkezett.** Pacha Agoston püspök, apostoli kormányzó tegnap este hazaérkezett Marienbadból, ahol három hetet üdült.

— **Bratianu Vintila külföldi utja.** Bucurestiből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter szombaton utazik Royatba. A miniszter innen Párisba utazik, majd Londont keresi fel. Utjára valószínűleg elkíséri Titulescu külügyminiszter is.

— **A bolgár király Magyarországon.** Budapestről jelentik: Boris bolgár király inkognitóban csütörtökön délelőtt vonaton a magyar fővárosba érkezett. Innen automobilon Alcsuthra ment, ahol József főhercegéknél rokonlátogatást tett. Pénteken Érsekvárára ment és innen Pozsony felé autózott.

— **Vezérfelügyelői vizsgálat az aradnegyed tanács ellen.** Jelentették, hogy Miloteanu vezérfelügyelő az aradi megvételén vizsgálatot tart a felosztásra ítélt megyei tanács ellen. A vezérfelügyelő ma folytatta a vizsgálatot, amely még három-négy napig el fog tartani.

— **Nász a magyar kormányzó családjában.** Budapestről jelentik: Horthy magyar kormányzó Miklós fia augusztus 4-én köt házasságot Károlyi Consuelo grófnővel, Károlyi Imre leányával.

— **Aradváros vezértitkára újból szolgálatára jelentkezett.** Olariu István, Aradváros vezértitkára ma írásban bejelentette a város vezetésének, hogy ismét letelt a törvény által előírt 30 nap, amelynél tovább nem lehet felfüggesztve és ezért szolgálatra jelentkezik. Egyben azonban bejegyzés címen 4-5 napi szabadságot kér. Ertesülésünk szerint a város vezetősége állása elfoglalása után újból fel akarja függeszteni Olariu Istvánt.

— **Spanyol hajók látogatása Constantaban.** Bucurestiből jelentik: A hadügyminisztériumba érkezett hivatalos értesítés szerint a napokban a spanyol haditengerészet három hadihajója, az „Alsedo”, a „Valasco” és a „Lazaga” torpedórombolók, amelyek a legutóbbi marokkói harcokban részt vettek, hivatalos látogatásra Constantaba érkeztek.

— **Meghalt egy Afrika-kutató.** Londonból jelentik: Sir Henry Johnson, az ismert afrikai kutató, ma meghalt.

— **Munkáskizárás Budapesten.** Budapestről jelentik: Az Egyesült Izzólámpagyár igazgatósága tegnap elbocsátotta a gyár 2500 munkását és beszüntette üzemét. A munkások 14 százalékos béremelést követeltek, amit azonban nem adtak meg nekik. Erre a munkások egyes osztályokon beszüntették a munkát, mire a gyár teljesen beszüntette üzemét. Miután a többi vasipari gyárban is hasonló követelésekkel léptek fel a munkások, valószínűleg itt is üzembeszünetések lesznek.

— **Indián törzsfőnök lett az Unió elnöke.** Newyorkból jelentik: Coolidge elnököt a szüri indián törzs tegnap ünnepélyesen a törzs főnökévé választotta. A tegnapi ünnepségekre az indiánok elkészítették a főnöki jelvényt, amely hatalmas sástollakból áll. Az elnök a Nagy Sas nevet kapta.

Tulzott jégkárbecslés Arad megyében.

Ötszázmilliós kárt okozott a jégvihar. — Georgescu prefektus a kárbecslés revízióját rendelte el.

(Arad, augusztus 1.) Már hetek óta írják össze Arad megyében a jégkárokat. Ma befejeződött az összeírás és elkészült a lista, amely szerint Arad megyében a szőlőkben, termésben, gyümölcsösben és veteményekben esett kár 511 millió lejt tesz ki. A listát beértesítették ma délelőtt Georgescu János pre-

fektusnak, aki azonban tulzottnak találta az összeget. Megállapította, hogy a termésnél egy holdra nyolc métermázsza búzát vettek 1100 lejes áron, ami a mai viszonyok között igen magashak mondható. A prefektus ezért elrendelte, hogy négy napon belül új és realisabb listát állítsanak össze.

— **Felszentelték Székeshérvár püspökét.** Budapestről jelentik: Ma ment végbe nagy ünnepségek között a Bazilikában Sívoy Lajos székeshérvári püspök felszentelése. A diszes szertartáson megjelentek: Zichy János és Aladár, Károlyi József grófok, a székeshérvári egyházmegye kegyuraí, a főváros képviselője, a püspök két tábornok-fivére, Jankó honvédfőparancsnok. Először a pápai bullát olvasták fel, majd az eskütétel következett, amelyben a püspök a Szentszéknek ígér engedelmisséget. Ezután felkenték a püspök fejét a szentelt krizmával. A miniszteri biztosi teendőket Skerlecz Iván báró, volt horvát bán és Tabódy Tibor máltai lovag látták el.

— **Elfogott határátlépők.** Kislár Jánost és Nagy Lajost az aradi államrendőrség, ma tiltott határátlépésért letartóztatta. Atkisérték őket a katonai parancsnoksághoz.

— **Halálozás.** Blau Árminné, szül. Fried Mária, július 31-én elhunyt. Temetése f. évi augusztus 2-án lesz P. Pestelui (Hal-tér) 18. sz. házból.

Friedmann Jakabné életének 64-ik évében, f. hó 1-én elhunyt. Temetése f. hó 2-án d. u. 5 órakor lesz Str. Joan Popa Russu (Lujza-ucca) 3. sz. gyászházából.

— **Aradváros megvásárolja a Neptun-strandot.** Megírtuk, hogy a város vezetősége átirta az aradi téparancsnoksághoz, kérte, hogy tiltsák el a teheneknek a Neptun-strandra való járását. Ma visszárt a téparancsnok, amely közölte, hogy a terület az övé és így ő rendelkezik rajta. A kérdés megoldása érdekében azonban a város tegnap ajánlatot a terület megvételére vonatkozólag. A benyújtott ajánlatot azonnal továbbítják a hadügyminisztériumhoz, amely minden bizonnyal approbálni is fogja. A város a napokban megteszi ajánlatát és addig is a téparancsnokság — mint értesülünk — intézkedik, hogy ne zavarják a tehenek a strandoló közönséget.

— **Oceánhajók sebességi versenye.** Londonból jelentik: Tegnap este félkor elindultak a newyorki kikötőből a „Mauretania”, „Olympic”, „Leviathan”, amerikai és a „La France” francia gőzösök, hogy eldönthessék, melyikük ér át hamarabb Európába.

— **Szállították a liszt és kenyér árát Aradon.** Ma ármaximáló ülést tartott a város, amely — igen helyesen — megtalálta a módját annak, hogy az árusítók szerénytelen ár-emelési akcióit visszautasítsa és árleszállításokat eszközöljön, emelés helyett. A mal ülésen a fekete lisztet 7.50 lejről 6.50 lejre, a félbarnát 11.50 lejről 10 lejre, a főzöt 12.50 lejről 11 lejre, a luxuslisztet 15 lejről 13 lejre szállította le. A kenyér ára természetesen ugyanennyivel szállt le. A husnál a borjúhús ára lett alacsonyabb, amennyiben az eddigi 39-41 lejes ár helyett 38-40 lejes árat állapítottak meg. A többi husár egyelőre változatlan maradt.

— **Aradi munkás halálos balesete.** Julius huszonharmadikán végzetes baleset érte Hajas Mihály aradi munkást. Munkaközben leesett egy létráról és halálos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlen ember ma délelőtt kiszendvedt az aradi közórházban. A nyomozás megállapította, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség.

— **Aradi kerékpárosok jelentkezése.** Az aradi államrendőrség ismételten felhívja az aradi kerékpárosokat, hogy számaiknak kicserélése végett százanként jelentkezzenek. A nem jelentkezőket súlyosan büntetik.

— **Az aradi iparosok felavatása.** Szombaton este bensőségesen meleg hangulatú, népes ismerkedési estély volt az aradi iparosok felavatására váró otthonában, amely aktus augusztus 6-án fog megtörténni ünnepélyes keretek között. Az ismerkedési estélyen nagy számban vett részt Aradváros iparosága és a jelenlévők a késő éjjeli órákig fesztelen hangulatban voltak együtt.

— **Parkünnepély a városligetben.** Sohasem tapasztalt érdekességgel színesített parkünnepély lesz vasárnap, augusztus 7-én Aradon, a városligetben. A parkünnepélyt délelőtti autómobil-korzó előzi meg. Az ünnepélyen élőfigurákkal sakkjátszmát játszik két aradi sakkos. Érdekes színelőadások, szabadszínpad, ezerféle változatosság teszi felejthetlenné a vasárnapi parkünnepélyt, amely iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

— **Gyilkos feleség.** Szolnokról jelentik: A Jászberényi rendőrség tegnap beszállította a szolnoki ürvészesség fogházába öv. Soós Pálnét és annak Ilona nevű leányát, mivel az a gyamu merült fel ellenük, hogy Soós Pál gazdálkodót légyapírrol gyűjtött arzénal megmérgezték. A letartóztatottak eleinte tagadták a nekik tulajdonított cselekményt, de aztán töredelmes vallomást tettek és elmondották, hogy Soós, aki különváltan élt feleségétől, nem akarta visszafogadni házába sem az asszonyt, sem leányát. Ők pedig külön nem tudtak megélni.

— **Koponyatörés kártázás közben.** Véres verekedés volt vasárnap éjszaka Aradon a Str. Sp. George (Akác-ucca) Beles-féle vendéglőben. Grucl József és Turi József kártázás közben összeverekedtek és Turi József bezúzott koponyával eszméletlenül maradt a verekedés színhelyén. A kórházba szállították, ahol ápolás alá vették. Grucl ellen megindult az eljárás.

— **Cselédek verekedése a korszón.** Mészár Mária és Tokaji Róza háztartási alkalmazottak tegnap délután három órakor, a legnépesebb cselédkorzó kellős közepében, összeverekedtek és úgy elagyabugyálták egymást, hogy mindkettőjüknek hajcsomókkal volt tele a marka és arcukat véres-kék foltok tarkították. A verekedőket végül is a rendőr és az összegyűlt kolleganók választották szét és mindketten a rendőrségre kerültek. A verekedés oka, természetesen, féltékenység volt.

— **Kettős gyilkosságot követett el egy orosz terrorista.** Chisinauból jelentik: A chisinaui hadbírósg ma kezdte meg a kémkedéssel és két granicsár meggyilkolásával vádolt V. Marcov orosz terrorista kihallgatását. Marcov a sziguranca jelentése szerint az elmúlt év nyarán szökött át a Dnyeszteren, azonban az éber határőrök elfogták és a legközelebbi őrhelyre kísérték be, ahonnan Marcov szökést kísérelt meg és az egyik granicsár kezéből kicsavart fegyverrel mindkét határőrt lelőtte, majd Chisinau felé menekült. Közben azonban újból elfogták és ekkor rengeteg pénzt és különböző röpiratokat találtak nála. Marcov a hadbírósgon tagadta az ellene emelt vádakot és csak annyit ismert be, hogy valóban átszökött Romániába, de semmi politikai céljal nincsenek és soha nem is látta azt a két granicsárt, akiknek a meggyilkolásával vádolják.

— **Footballisták tragédiája.** Orosházáról jelentik: Vasárnap este 9 órakor Orosháza és Tótkomlós között az Orosházi Munkás Testező Kör footballistáival megrakott két autó haladt egymásután, ami súlyos szerencsétlenségnek lett okozója. Váry Szabó László, aki az első kocsiiban ült, az autó kipuffogójának szikrázásától megijedt és robbanástól tartva, kiugrott az autóból, nekiesett a kácfának és elájult. Pusztay Imre, mikor az autó lassított, szintén kiugrott, de őt az utána haladó másik autó elgázolta. Pusztay a műtőasztalon halt meg. Váry Szabó állapota reménytelen.

— Megállt a villamos Pesten. Budapestről jelentik: Ma délután háromnegyed 3-kor rövidzárlat következtében a magyar főváros egész területén megállt a villamosforgalom. A dinamó kijáratása után, 4 órakor aztán újból megindultak a pesti villamoskocsik.

— Kigyuladt autobus. Budapestről jelentik: A Budáról Pestre átvőző autobus a kiszivárgó benzín következtében kigyuladt. A nyolc bennülő a soffőrrel együtt kiugrott és hozzákezdett a kocsi oltásához, amely egyszerre lángborult. Kivonultak a tüzoltók is, akik az égő kocsit eloltották.

Ne dobja el régi nyakkendőjét!
 80 lejért újja alakítják a HOFFMANNAL Strada Alexandru (Salacz-ucca) 1. Csipkeáruház. 8501

— Dickens művel. A Gutenberg Könyvkiadóvállalat ígérétehez híven ma jelzi már azon remekműveknek második sorozatát, a melyekkel a magyar könyvpiacot gazdagítani kívánja. A második sorozat Dickens műveiből van összeállítva. Charles Dickens nemcsak Nagybritanniának, hanem a világ összes országainak és népeinek szívén és kedélyében egyik leggyakrabban költője. Az első sorozathoz tartozó Dumas művek 4 kötete néhány nap múlva hagyja el a sajtót és kerül szétküldésre.

— H. Sziklay Gizl táncitanárnő, tánciskoláját kezdők és haladók részére szeptember hó 1-én a Strada Cercetasilor 7., (Szent Pál-uccai) tánctermében megkezdli. Külön gyermek (baba)-kolonok, 4 éves kortól kezdve. Magánórak megbeszélések szerint. Kolonokban tanítva lesznek a legújabb modern táncok: Bananas-Slid, Heerbic-Jeebics, New-Blues, New-Black bottom, Charleston 1927. Beiratkozás és bővebb felvilágosítás lakásán, Strada Cercetasilor 7.

— A Nyugat augusztus 1-i száma megjelent. Tartalma a következő: Móricz Zsigmond novellája: Bajtársak, Kassák Lajos négy verse, Földi Mihály tanulmánya Kosztolányi Dezso regényeiről, Ádám Gábor novellája: A megremegő szellő, E. Zagrezyk Elek novellája: A koffer, Horváth Anna novellája: A szomorúság felmagasztalása, Gellért Oszkár verse, Gyergyai Albert cikke Colette regényeinek magyar fordításairól, Ignotus disputája Lenin-ről és Gandhiről. A szám folytatja Kassák Lajos önéletrajzának közlését. A szám ára 50 lej. Negyedévi előfizetési díj 250 lej. Főbizományos: Pallas könyvterjesztő vállalat Cluj, Strada I. Ratu A.

Művészet.

* Beregi Oszkár Aradon. Pénteken és szombaton világhírű művész szerepel az aradi nyári színházban: Beregi Oszkár. A magyar színművészet eme világmárkás büszkesége eddéli körútjának itteni állomásán, pénteken dr. Kerzer nagyszerű darabjában, a „Morfium“-ban lép fel, amelynek főszerepét annak idején Bécsben ő játszotta egy évadon át. Szombaton, 6-án pedig a híres Ibsen-dramában, a „Kisértetek“-ben lép az aradi közönség elé. Jegyek premierárakon a téli színház pénztáránál már kaphatók.

* Overbury trio ma és minden este, szenzációs műsor keretében vendégszerepelnek a Marosparti mozgó büfféjében.

* Színházi előadás az aradi nyugdíjas színelemek javára. Vasárnap, augusztus 7-ikén este, ismét megnyílnak az aradi nyári színház kapui, hogy megszakítsák egy pillanatra a kánikulai szünetet. Az aradi nyugdíjas és bizony nem a legjobb viszonyok között tengődő színészek javára rendeznek egy előadást, amely este 9 órakor kezdődik. Színe kerül Szigethy Józsefnek „Csizmadia, mint kisértet“ c. mulatságos, 3 felvonásos népszínműve. Külön érdekessége lesz az előadásnak Mayer Katónak, a timisoarai (temesvári) szubrett-primadonnának fellépte, aki tudvalevőleg innen indult el, az aradi színpadról pályájára s azon az elmúlt szezonban nagyon sok szép sikert aratott. A közönség bizonyára nagy érdeklődést fog tanúsítani a kedves viszontlátás, valamint az előadás nemes célja iránt és valószínűleg telt nézőtér tapsai örülnek majd a nyári szünet kellemes mezevarásának.

Tolvajlásan fogták az aradi korzó „szépét“

Nap-nap után fosztogatják a kabinokat.

(Arad, augusztus 1.) Az aradi Neptun-fürdőben levő állapotok a naponta előforduló tolvajlások miatt, már tűrhetetlenné kezdenek válni. A fürdő közönsége felháborodva tárgyalja a kabinfosztogatásokat, amelyek ellen szinte lehetetlen a védekezés. Ma is számos kabinból loptak el különféle holmikat. Különösen a fürdő női osztályában ismétlődnek meg leggyakrabban a lopások és a kabinok gondozói, akiknek kötelességük volna a közönség érdekeit szolgálni, egykedvűen veszik tudomásul az állandó panaszokat, amelyek nemcsak a fosztogatások, hanem a kabinok tisztátalansága miatt is hangzanak el. A női osztályon naponta számtalanszor előfordul, hogy az újonnan érkezett vendégeket nem üres kabinokban helyezik el, hanem ott, ahol legalább már vagy heten, nyolcan levetköztek. Az üres kabinokat valószínűleg jó borral való reményében tartogatják. Ez az oka annak, hogy mindenféle elemek kerülnek össze és a fürdőzők a felöltözésnél veszik észre, hogy egy-egy értékes ruhaneműjük hiányzik. Egy aradi pénzügyi tisztviselő egész családját kifosztották ma délelőtt. Délután pedig egy középiskolai tanár nejének lopták el több értékes holmiját. A közönség úgy próbál védekezni a tolvajok ellen, hogy ruháját nem hagyja a kabinban, hanem levetkezés után táskába zárja, amelyet magával visz.

Ma este aztán a szorgosabb ellenőrzést

Milliárdos ifju házassági regénye

Romantikus bonyodalmak egy házasság körül. — A mérhetetlen Szemere-vagyon és egy „boldog“ menyasszony. — Fogságban tartják az ifju vőlegényt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Legendásabb hírű vagyon aligha volt még Magyarországon, mint Szemere Miklósé, aki hatalmas kincseit fantasztikus kártya- és lóverseny-nyereségeivel megszáorozta, úgy, hogy a végén már talán maga sem tudta, hogy micsoda hallatlan vagyon van a birtokában. Életében is sokat találgatták, hogy kire fogja hagyni ezt a rengeteg vagyont, mikor aztán a híres sportmann a háboru alatt Bécsben meghalt, kizárólagos örökösévé Szemere Istvánt, Szemere Gáspár és gróf Hoyos Róza fiát, egy akkor még mindössze tizenhét éves fiut nevezett ki. Szemere gyámja ez időben édesanyja volt.

Hogy micsoda vagyon ura lett ezzel az ifju Szemere, annak jellemzésére elég annyit említenünk, hogy csak amerikai értékpapirokban körülbelül 70 milliárd értéket kapott. Kilencven milliárdért értékesítették versenytárlóját s ehhez járult a pestszentlőrinci 1600 holdas telekbirtok.

Természetesen a család többi tagjal pörrel támadták meg a végrendeletet, de az ifju Szemere az összes pörökot sorra megnyerte. Diákévei alatt ismerkedett meg Halmos Károly felsőmagyarországi ügyvéddel, akinek fiatalabb leányába rövidesen bele is szeretett. A család utazni küldte a fiatalembert egy utimarsall kíséretében, aki fantasztikus összeget költetett el vele az uton, de hazatérve Szemere nagykorúsága elérésével, hivatalosan is eljegyezte most már Halmos Irént. A családnak bele kellett nyugodnia a változhatatlanba. Befejezett tény, hogy az esküvő jövő hó folyamán meg is lesz.

De most jön a szenzációs fordulat! Szemere július 19-én megjelent leendő apósával az eddigi gyámnál és egy közjegyzői okirattal, amelyben Szemere teljes hatalmu intézkedési joggal ruházta fel leendő apósát mindennemű ügyében. Így lemond minden vagyonának ke-

végre siker koronázta. Hét óra után ugyanis az egyik ügyelő rendőri közegnek feltűnt, hogy egy távozni akaró, de igen jól öltözött, csinos fiatal leány a mai nagy melegben kissé furcsán hatóan kettős, egymásrahuzott harisnyában igyekezett elhagyni a Neptun-fürdőt. Igazolásra szólította fel a meglepett leányt, aki azonban gyanusan zavart válaszokat adott. Egyszeriben csödület támadt körülöttük és miután a fürdőző közönség megtudta, hogy miről van szó, hamar mindenki kabinjába szaladt, vajjon a harisnya-pár egyike nem lopott dolog-e? Így csakhamar kiderült, hogy egy aradi uri hölgy kabinjából való az egyik pár harisnya, sőt a leány kalapja és egyes fehérnemű cikkek is onnan erednek. Bevitték az egyik kabinba, ahol az eltulajdonított holmikat szépen levették a fiatal leányról, akiről megállapították, hogy S. Lili, az aradi korzó igen jól ismert „szépe“. Amikor híre ment, hogy letartóztatás történt a Neptunban, csakhamar hatalmas tömeg várta a rendőr és a leány megjelenését a fürdő kapujában. Hosszas várakozás után sem akart a népcsovélet szétoszlani, s ezért a Hajós Egylet felé vezető mellékajton akarták elvezetni S. Lilit, azonban a várakozók nesztét vették és S. Lill lecsüggesztett fejjel, a festéket is elfutó pírrel vonult be a népes asszisztencia mellett az aradi államrendőrségre, ahol kihallgatták és letartóztatásba helyezték.

zeléséről is. Szemere édesanyja, mikor erről a lépésről értesült, auton azonnal Abaujszántóra utazott és megkísérelte fiával érintkezésbe jutni, hogy végleges elhatározásának visszavonására bírja. De Szemere, aki már hónapok óta menyasszonyánál tartózkodik és még a parkot sem hagyja el s augusztusban tartandó esküvője után nyomban két esztendei nászutra készül, nem jelent meg a kért találkozon. Erősen gyanu, hogy erőszakkal tartják fogva a menyasszonyt a szülei. Mikor a szomszédok birtokosnak nagynehezen végre sikerült a találkozást közvetíteni, Halmosék házat bezárva és besötétítve találták és a sötétben anyja hangos sirására és kiáltására a fiatal Szemere csak fürdőköpenyben jelent meg egy rövid időre, de nem volt hajlandó a házat elhagyni. Nagynehezen megígérte anyjának, hogy másnap visszautazik Budapestre és visszavonja a különös közjegyzői okiratot. De másnap Szemere már Halmos ügyvéd kíséretében jelent meg a közjegyzőnél és anyjának zokogva jelentette ki, hogy nem utazhat Budapestre, mert kénytelen menyasszonya mellett maradni. A gyanu egyre erősebb abban az irányban, hogy a fiatal Szemere fizikai kényszer alatt nem mozdulhat Abaujszántórról, ahol talán még ruháit is zárva tartják. Az esküvő e hónapban meglesz, de valószínű, hogy a titokzatos ügyvel kapcsolatban még nagy meglepetések és leleplezések várhatók.

A hirdetés terhédtása.

Hirdetés nélkül ma már az irodalom, a művészet és a tudomány sem jelenik meg. A nagyvárosokban hirdetőoszlopok tarkálnak a különböző plakátoktól, az éjszakáknak a világító reklámok nappali fényt kölcsönöznek. Amerre nézünk mindenhol hirdetést találunk. Hirdetését mindenki ott helyezi el, ahol eredményre számít. Aki hirdetését 42 év óta fennálló mindenütt elterjedt lapunkban adja fel, feltétlenül eléri célját.

LEGUJABB.

Fuzió készül Averescu és Jorga között.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-tudósítójának éjszakai telefon-jelentése.) A Politica értesülése szerint

Averescu és Jorga ma ismét találkoznak egymással. A lap úgy tudja, hogy a két párt közötti fuzió több, mint valószínű.

S P O R T.

A Kinizsi és a Coltea az országos bajnoki döntőben.

A Kinizsi főlénnyel győzött az Univ., a Coltea az Unirea-Tricolor felett.

Kinizsi—Universitatea 5:2 (3:1).

Csapatösszeállítások: Kinizsi: Zombory — Steiner II., Hoksáry — Teszler, Vogl, Steiner I. — Tenzer I., Teleky, Wetzer, Maték, Tenzer II. — Univ.: Buga — Doci, Chifor — Horincas, Ghilezan, Giurgiu II. — Huniade, Giurgiu I., Istvánffy, Punci, Cipcigan.

Szokás az, hogy a mérkőzések beszámolóiban, előjáróban elmondjuk, hogy a csapatok milyen formát játszottak ki és hogy a győztes megérdemelten nyerte-e meg a küzdelmet. A jelen alkalommal furcsa helyzet elé állítanak a körülmények bennünket. Mert pillanatnyilag sem férhet kétség ahhoz, hogy a Kinizsi imponálóan győzött, de formájában messze alulmaradt a szokottnak, viszont igaz az, hogy az Universitateával szemben fölösleges is volt a teljes erőfeszítés. A játékosokra rátérve, a Kinizsiből a védelem bizonytalanságát nem szabad megjegyzés nélkül hagyni. A halftrió közül Vogl a kiemelkedő klasszis volt most is. A csatárlánc Tenzer fűrgesége révén indult legtöbbször rohamra. Wetzer irányítása mellett Teleky észszerűen játszott. Az Univ.-ből azonnal a bekkpár durvaságát kell említeni, bár meg kell állapítani, hogy a csapat leghasználhatóbbjai. Ghilezan a fedezetknél, Cipcigan, Punci és Istvánffy a csatárkvintettből az említésre érdemesek. Teleky (2), Vogl (2) és Wetzer a Kinizsi, Istvánffy és Cipcigan a Univ. goalszerzői. Ghilezan és Chifor egy-egy tizenegyesét Zombory mentette. Doci durvaság miatt kiállítva. Dr. Morariu Teofil félős óvatossága erélytelenségbe fulladt, amelyet nem tudott korrigálni Doci kiállítása sem. — Coltea—Unirea-Tricolor 4:1 (2:0). Országos bajnoki középdöntő. A Coltea imponáló stílussal lépte le a bucuresti-i bajnokcsapatot, amely ugyszólván semmit sem tudott. Auer II. (2) és Berta (2) a Coltea goal-

szerzői, Fronio érdeme a Bucurestiek vigaszgoalja. Biró: dr. Voutsky (Cernauti).

O Barátságos football-mérkőzések. Arad. Vointa-Victoria—Gloria CFR. 4:1 (3:1). — AMTE komb.—Hakoah komb. 4:3 (1:1). Banatul—Intelegerea 3:2 (2:1). Cluj. KAC—Brasovia 1:1 (1:0). Haggibbor—Brasovia 2:2 (1:1).

O Péter kitűnő 100 méteres rekordja. A TAC országos versenyének szenzációja Péter (KAC) nemzetközi viszonylatban is pompás új 100 méteres rekordja: 10.6 mp. Időmérők: 10.4, 10.6, 10.6, 10.6, 10.8, 10.9. Hátszél nem volt. A többi eredmények átlagon mozogtak.

O A Vulturul nemzetközi birkozóversenye. A Vulturul szokásos nemzetközi birkozóversenye a legteljesebb siker jegyében folyt le, mert a hazai gárda legjobbjain kívül a budapesti MTE két kiváló versenyzője, valamint a szegedi AK-ból a Hadraba-fivérek, Zemkó, Csényi, Frank, Korpássy és Bodó is startoltak. A részletes eredmények a következők: Lég a) 1. Jancsó Vulturul, 2. Koch TAC, 3. Turi Vulturul. Lég b) 1. Kilián AMTE, 2. Bogsa AMTE, 3. Sándor UDR. Pehely: 1. Skerlec MTE (Bpest), 2. Hadraba SzAK, 3. Hanyecz Vulturul. Könnyű: 1. Csenky TAC, 2. Antalffy Vult., 3. Gimessy UDR. Közép a): 1. Vörös TAC, 2. Korpássy SzAK, 3. Müller Kinizsi. Közép b): 1. Zemkó SzAK, 2. Lutz AMTE, 3. Fülöp Vulturul. Nehéz: 1. Kondorossy Vulturul, 2. Steiner TAC, 3. Takács AMTE. A vándordíjért folyó pontversenyben a Vulturul és TAC 16 ponttal holtversenyben végezt és így ezévben a vándordíj sorsáról a szövetség fog dönteni. Harmadik az AMTE lett 12 ponttal. A verseny keretében megrendezett boxolás eredménye a következő: Lég a): 1. Romanovszky TAC, 2. Mayer TAC, 3. Grunner Vulturul. Bantam: 1. Pecsovszki TAC, 2. Schwarz Kinizsi, 3. Szilágyi Chisoda. Könnyű: 1. Fekete Chisoda, 2. Becski Chisoda, 3. Olarescu Kinizsi. Walter: 1. Dörfler TAC, 2. Hegyán Vulturul, 3. Geröffy Kinizsi. Nehéz: 1. Krausz AMTE, 2. Petrilla AMTE, 3. Krausz II. Vulturul.

O Magyar vízpoló győzelem a franciák felett. Budapestről jelentik: Magyarország—Franciaország 9:2 (3:1). Biró: Mohrberger (Ausztria). Rekordközönség. Óriási magyar fölény. Vértessy (4), Keserü I. (2), Keserü II. (2), Homonnay II. a magyar goalszerzők. Ez volt egyébként a harmadik találkozás az olimpiász óta. 1925-ben a magyarok győztek 7:2-re, tavaly pedig 4:4-es eldöntetlen volt a találkozás eredménye.

O Románia regattabajnokságai Aradon. Nagy és előkelő közönség jelenlétében — a Maros és Hajós-egyletek rendezésében — folytak le Aradon Románia ezévi bajnokságai. Eredmények a következők voltak: Egyes Románia bajnokságáért: Bajnok: Laczay Péter Maros, 2. Jankovich Péter Hellas. Hehs Ákos idegen lapátokkal nem boldogult, feladta. Táv 2000 méter, gyönyörű küzdelem után félhosszal nehezen nyerve. Négyvezős junior: 1. Maros (Jegessy v. e. Csiky, Puy, Unger, korm. ifj. Domokos). Hajós csapata cél előtt feladta. Táv 1500 méter, 40 m. nyerve. Kettőspárevezős Románia bajnokságáért: Bajnok: Hellas, (Tóth, Azary, korm. Neuländer). Maros nem indult. — Négyvezős Aradváros ezüst serleg díjáért: 1. Maros (Ritt v. e. Laczay, Cégka, Hehs, korm. Grob.). Hajós visszalépett. —

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 1/2 7 és este 1/10 órakor

Az aranypillangó

P. G. Woodhouse világhírű regénye nyomán pazar kiállítás, gyönyörű rendezés. Főszerepben: Lily Damita és Nils Aster.

Jön! Aug. 5-étől: Őfelsége I. Ferdinánd király temetése, 2 felvonásban. Szép idő esetén az esti előadások a kerthelyiségben

Ujenc négyes: 1. Maros (Nádor v. e. Hánh, Quirini, Rottár, korm. ifj. Domokos), 2. Hajós (Pöhm v. e. Kovács, Frick, Frankl korm. Havas), 3. Hellas (Mester v. e. Azary, Piláth, Schmidt, korm. Alstädter). — Old-boy négyes: 1. Hajós (dr. Brasch v. e. Licker, Salamon, Stern, korm. dr. Mannheim), 2. Maros (Bittó v. e. Lengyel, Kovács, Strifler, korm. Kabdebó — Négyvezős Románia bajnokságáért és az Aradi Hölgyek díjáért: Bajnok: Maros A. csapata (m. f.), 2. Maros B. csapata. — Nyolcvezős verseny: 1. Maros csapata, 2. Hajós csapata.

O Magyar győzelem a magyar-osztrák box-mérkőzésen. Budapestről jelentik: Az FTC-pályán tegnap került elbonyolításra az ezévi magyar-osztrák válogatott box-mérkőzés, melyet a magyarok nagy fölényrel nyertek meg 11:5 arányban.

Közgazdaság.

Zürichben 3.16.75 a lej.

Helyi valutaárak. (Augusztus hó 1.)
Kifizetések: Berlin 39.35, Amsterdam 65.30, Newyork 164.75, London 802.50, Páris 6.48, Milánó 9.04, Prága 4.91, Budapest 28.80, Zágráb 2.91, Bécs 23.30, Zürich 31.80. — **Áru:** Márka 39, dollár 163, angol font 800, francia frank 6.50, olasz lira 9, cseh korona 4.90, pengő 28.80, dinár 2.90, osztrák schilling 23.30, svájci frank 31. — **Pénz:** Márka 38, dollár 161, angol font 790, francia frank 6.20, angol font 850, cseh korona 4.75, pengő 28.30, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 30. — Irányzat: lanyha.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Augusztus hó 1.)
Kifizetések: Páris 6.46, Berlin 39.20, London 799, Newyork 164.50, Milánó 8.98, Zürich 31.75, Prága 4.88, Bécs 23.25. — **Valuták:** Napoleon 665, német márka 39, leva 1.25, török lira 0.83, angol font 795, francia frank 6.60, svájci frank 31, olasz lira 9.10, drachma 2.22, dinár 2.95, dollár 163.50, lengyel zloty 18, osztrák schilling 23.50, pengő 28.50, cseh korona 4.90.

Zürichi tőzsdenyitás. (Augusztus hó 1.)
Berlin 123.50, Amsterdam 208.10, Newyork 519.25, London 2521.37.50, Páris 20.33, Milánó 28.21, Prága 15.39, Budapest 90.52.50, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.16.75, Varsó 58, Bécs 73.07.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Augusztus hó 1.)
Berlin 123.47.50, Amsterdam 208.10, Newyork 519.25, London 2521.25, Páris 20.33, Milánó 28.24, Prága 15.39, Budapest 90.52.50, Belgrád 9.10, Bucuresti 3.16.75, Varsó 58, Bécs 73.07.50.

= Kiskereskedők és kisiparosok figyelmébe! Az új bélyegtörvény a könyvek vezetését kötelezővé tette az összes kiskereskedők és kisiparosok részére is. Dr. Trailescu Ionel, az aradi kereskedelmi és iparkamara segédtitkára könnyíteni akarva azoknak a kiskereskedőknek és kisiparosoknak a helyzetén, akik a könyvelésben kevésbé járatosak, olyan üzleti könyvet (főnaplót) állított össze, amelynek kezelése a lehető legegyszerűbb úgy, hogy azt minden nehézség nélkül bárki, aki soha előtt könyveket nem vezetett, rögtön elsajátíthatja. A könyv román és magyar nyelven bőséges magyarázó jegyzetekkel és példákkal van ellátva és tartalmaz minden tudnivalót, amire a kiskereskedőknek és kisiparosoknak a könyvek vezetésében szükségük van. A könyv olyan terjedelmű, hogy azt mindenki legalább 1-2 évig használhatja. Ára 200 lej. Kapható a szerzőnél (Iparkamara, 7-es számú szoba) és az ipartestület titkáranál.

Maaz Urániában

JÓKAI
regénye filmen

NEVTELEN VÁR
Teljesen új kópia.

Főszereplők:

Cartorecky Mária

Almási Sári

Törzs Jenő

Fenyvesy Emil.

Az előadások 5, 7 és 10-kor kezd.

Mérsékelt helyárak!

U
R
Á
N
I
Á
B
A
N

INGYEN!



DICKENS MŰVEI

A bel- és külföldi remekírók magyar kiadásai sorozatának második műveként rövidesen megjelenik
Charles Dickens műveinek nagy kiadása, teljes fordításban!

Elhatároztuk, hogy ezeknek a szép és világhírű regényeknek nagy részét

INGYEN

adjuk, így tehát e lapnak azon olvasói, akik az alant található szelvényt 10 napon belül a lent feltüntetett címünkre küldik, ingyen kapják a kiadásunkba megjelenő

Dickens műveinek

egy teljes 24 kötetes, körülbelül 4000—5000 oldalra terjedő kiadását.

Könyvkiadóvállalatunk szerkesztő-, bíráló- és fordító-bizottságának névsora a következő: Bánóczy László dr., Endrődi Béla dr., Forró Pál dr., Fülöp Zsigmond dr., Havas András Károly, Kállay Miklós, Lándor Tivadar, Német Andor, Porzsolt Kálmán, Pünkösdi Andor, Saigó Ernő dr., Sebestyén Károly dr., Somlyó Zoltán, Sziklai János dr., Szini Gyula, Sztrókal Kálmán, Vécsői Lóó.

Charles Dickens, aki nemcsak Nagybritanniának, hanem a világ összes országainak és népeinek szívben és kedélyben leggazdagabb költője, műveivel első helyet foglal el az egyetemes irodalomban. A lelkes olvasók számos légiói, akiket csak az utóéletben len irások drámai feszültségükkel, nemes érzelmi tartalmukkal és kiapadhatatlan humorukkal lebilincseltek és igaz derűtségre bangoltak. Dickens regényei és elbeszélései kiadásunk második fényes sorozata szép nyomásban, kitűnő fordításban jelenik meg és csak a hirdetés és csomagolás költségeiért kérünk kötetenként 80 fillérenyi megtérítést. A szétküldés abban a sorrendben történik, a melyben a megrendelések beérkeznek. — Kiadásunk a következő műveket foglalja magában: **A Pickwickerek, Kiss Derrit, Copperfield Dávid, Nickleby Miklós, Két város története, Nehéz idők, Twist Oliver, A Sylvesteri harangok, Kisérteties történet, Az élet küzdelmei, stb.**

Mindennemű pénzküldemény egyelőre mellőzendő.

Jelen ajánlatunk csak azokra a szelvényekre vonatkozik, amelyek 10 napon belül beküldetnek:

Christensen és Társa

GUTENBERG könyvkiadóvállalat

Budapest, IV., Váci-utca 17., félemelet.

SZELVÉNY.

Alulírott Dickens összes műveit ingyen kívánja.
Átvételi elismerést és szállítási értesítést kérünk.

Név: _____

Lakhely (utca) _____

Posta _____

D. 111

Családi botrány Aradon.

A brutális férj összezuzta lakásának teljes berendezését.

(Arad, augusztus 1.) Az aradi államrendőrség igen érdekes családi botrány ügyében indított ma nyomozást. Véber Mihály, a Sarindar (Arok) ucca 20. számú ház lakója családi perpatvar közben a napokban véresre verte feleségét, azután elment hazulról. Az asszony pedig férje távollétét arra használta fel, hogy holmiját összepakolla és otthagyja a lakást. Amikor Véber hazaérkezett és megtudta, hogy felesége elment, butorait darabokra törte, a szekrényből kidobálta a holmikat, amelyeket összetépett azután a dühöngő ember fel akarta gyújtani a házat. Szerencsére a lakók észrevették, figyelmeztették a háziasszonyt és rendőrért siettek. Özvegy Keresztes Jánosné, a ház tulajdonosnője az izgalomtól elájult. A megérkezett rendőrnek aztán sikerült ártalmatlanná tenni a dühöngőt. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek, ahol Véber ellen megindult a szigorú eljárás. Özvegy Keresztesné súlyos beteg lett az izgalomtól.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen édesanyám, illetve anyósom

Goda Györgyné

temetésén résztvettek és utolsó hosszú útjára elkísérték, ravatalát koszoru és virágokkal díszítették, ezton fejezzük ki hálás köszönetünket.

Arad, 1927. július 29.

Leánya, szül. Madronosik Irén,

4007 veje: Kapivári Kápy Béla.

ÉRTESÍTÉS.

Külföldi tanulmányutamból visszatérve, angol és francia női szabászi tanfolyamot nyitottam, amelyet hat hét alatt bárki elsajátíthat precizen és pontosan. Ugyssintén urileányok varni tanulásra is fővéstetnek

Kárpáti és Mladin

női divatszalon Arad, Str. Braşlanu 2—4. (Minorita-pal.) I. em.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JOZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

ÉRTESÍTÉS! T. vendém és a nb. közönség szives tudomására hozom, hogy az elismert, kiváló minőségű **Mihallovits-féle komlós kenyér** üzletáthelyezés folytán ezental **Str. Dorobantilor (Urbán Iván-u.) 63. sz.** üzletomban és piaci sátramban, továbbá: **Georgehe Stofu Str. Eminescu 28. sz.** üzletében kapható.

További szives partfogást kér!

15295

Ioan Mihallovits pékmester.

**3 nagy szobából álló
I. emeleti uccai helyiség
Arad főterén,
azonnal kiadó.**

Irodának, szalonnak, orvosi rendelőnek, műhelynek, üzletnek rendkívül alkalmas.

Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában

